

SBU BEREDER • RAPPORT 371/2023

Vetenskapligt underlag till Socialstyrelsens nationella riktlinjer för förlossningsvården

Publicerad på SBU:s webbplats 2023-12-21

Vetenskapligt underlag till Socialstyrelsens nationella riktlinjer för förlossningsvården

Innehållsförteckning

SBU:s sammanfattning.....	3
1. Bakgrund och Syfte	4
2. Metod för det vetenskapliga underlaget	4
3. Resultat	5
4. Projektgrupp	6
5. Referenser.....	7

SBU:s sammanfattning

Vetenskapligt underlag till Socialstyrelsens nationella riktlinjer för förlossningsvården

Syfte

Att ta fram vetenskapligt underlag och hälsoekonomiska aspekter för Tillstånd- och Åtgärdspar (TÅ-par) i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för förlossningsvården.

Bakgrund

Vetenskapliga underlaget utgör ett av de underlag som Socialstyrelsen använder för att ta fram rekommendationer för varje TÅ-par inom nationella riktlinjer för förlossningsvården.

Metod

För varje TÅ-par har en strukturerad och uttömmande litteratursökning utförts efter den frågeställning som Socialstyrelsen definierat. Den litteratur som fångades upp i litteratursökningen har granskats av två personer som oberoende av varandra har bedömt ifall studierna är relevanta för frågeställningen. För de studier som var relevanta har en bedömning av risk för bias genomförts av minst två personer, oberoende av varandra. Slutligen har resultaten från de relevanta studier som håller låg till måttlig risk för bias sammanvägts och det sammanvägda resultatet har evidensgraderats. Även hälsoekonomiska aspekter har analyserats.

Resultat

Resultaten för varje TÅ-par redovisas separat.

Projektgrupp

SBU

Helena Domeij, projektledare
Sigurd Vitols, biträdande projektledare
Jan Holst, biträdande projektledare (2023)
Fredrik Tholander, biträdande projektledare (2022)
Maria Ahlberg, projektadministratör
Ann Kristine Jonsson, informationsspecialist (2023)
Hanna Olofsson, informationsspecialist (2022)
Johanna Wiss, hälsoekonom
Jenny Odeberg, projektansvarig chef

Sakkunniga

Ellika Andolf, Professor, Karolinska Institutet
Cecilia Ekéus, Professor, Institutionen för kvinnors och barns hälsa, Uppsala universitet
Ann Josefsson, Professor, Hälso- och sjukvårdsenheten, Regionledningskontoret, Region Östergötland

1. Bakgrund och Syfte

Socialstyrelsen sammanställer nationella riktlinjer för förlossningsvården. Riktlinjerna består av rekommendationer för specifika Tillstånd- och Åtgärdspar (TÅ-par). I denna rapport redovisas det vetenskapliga underlaget som SBU har tagit fram till Socialstyrelsen. Underlaget utgör ett av de underlag Socialstyrelsen använder för att ta fram rekommendationer inom nationella riktlinjer för förlossningsvården.

Syfte med denna rapport: Att sammanställa vetenskapligt och hälsoekonomiskt underlag för Socialstyrelsens nationella riktlinjer för förlossningsvården.

2. Metod för det vetenskapliga underlaget

2.1 Frågeställningar

Varje TÅ-par har en egen frågeställning. Då TÅ-paren gäller bedömning av effekten av en metod jämfört med effekten av en annan är frågeställningen specificerad som ett PICO, dvs. för vilken Population, Intervention, Control (jämförelse) och Outcome (utfall/effektmått) som frågeställningen innefattar. Frågeställningarna finns listade i respektive TÅ-pars underlag, se Tabell 1.

2.2 Litteratursökning

En informationsspecialist har i samarbete med projektgruppen utformat strukturerade och uttömmande litteratursökningar för varje TÅ-par. I några fall har litteratursökningen baserats på en redan befintlig systematisk översikt. Alla sökningar redovisas i detalj i tabell 1, där länkar till sökningar finns listade.

2.3 Urval av studier

Den litteratur som identifierades i litteratursökningen granskades först av två projektledare på SBU som oberoende av varandra läste studiernas titlar och sammanfattningar. De studier som i denna granskning bedömdes kunna svara på TÅ-parets frågeställning lästes i fulltext av projektledarna på SBU och de sakkunniga vilka, oberoende av varandra, bedömde ifall studierna var relevanta för TÅ-paret frågeställning. Vid oenigheter gjordes en konsensusbedömning som inkluderade hela projektgruppen. Artikelsammanfattningar och fulltexter från den hälsoekonomiska litteratursökningen granskades av en projektledare och en hälsoekonom.

2.4 Bedömning av risk för bias

Risk för bias (snedvridning) bedömdes för varje enskild studie av projektledarna på SBU och de sakkunnig oberoende av varandra. SBU:s granskningsmallar för randomiserade kontrollerade studier, icke-randomiserade studier eller systematiska översikter användes vid granskningen [1].

De hälsoekonomiska studier som inkluderades efter fulltextgranskning bedömdes av två hälsoekonomer, oberoende av varandra, med avseende på metodologisk kvalitet och överförbarhet av studiens resultat till en svensk kontext.

2.5 Metodik för sammanvägning av resultat

När fler studier identifierades för ett TÅ-par och dessa studier höll låg eller måttlig risk för bias sammanvägdes resultaten för studierna i en metaanalys. Programmet Review Manager (version 5.4) användes för att utföra metaanalyser. I metaanalyserna användes en "random-effect model" eller "fixed-effect model" och relativ effekt (Riskkvot, RR) eller absolut effekt (Riskskillnad, RD) analyserades.

2.6 Det vetenskapliga underlagets styrka

Tillförlitligheten (evidensstyrkan) till det vetenskapliga underlaget bedömdes enligt evidensgraderingsmodellen GRADE [1].

3. Resultat

Bakgrund, frågeställning och vetenskapligt underlag till varje TÅ-par redovisas i separata dokument. Se Tabell 1 för beskrivning av varje tillstånd och åtgärd samt för att finna länkar till de vetenskapliga underlagen, sökstrategierna respektive de hälsoekonomiska underlagen.

Tabell 1 Tillstånds- och åtgärdspar med länkar till underlagen.

Länk till underlag	Tillstånd	Åtgärd
Vetenskapligt underlag Sökstrategi vetenskapligt underlag Hälsoekonomi	Gravida med behov av utökat stöd	Samma barnmorsketeam genom hela vårdkedjan
Vetenskapligt underlag Sökstrategi vetenskapligt underlag Hälsoekonomi	Gravida med lågriskgradering vid ankomst till förlossningsavdelning	Intagningstest med kardiotokografi (CTG)
Vetenskapligt underlag Sökstrategi vetenskapligt underlag Hälsoekonomi Sökdokumentation hälsoekonomi	Gravida förstfödorskor med okomplicerad singelgraviditet i huvudbudning, efter vecka 37	Planerad barnmorskeassisterad hemförlossning
Vetenskapligt underlag Sökstrategi vetenskapligt underlag Hälsoekonomi Sökdokumentation hälsoekonomi	Gravida omfödorskor med okomplicerad singelgraviditet i huvudbudning, efter vecka 37	Planerad barnmorskeassisterad hemförlossning
Vetenskapligt underlag	Gravid vecka 41+	Induktion av förlossning

Sökstrategi vetenskapligt underlag Hälsoekonomi Sökdokumentation hälsoekonomi		
Vetenskapligt underlag Sökstrategi vetenskapligt underlag Hälsoekonomi	Gravid i förlossningens aktiva fas	Kontinuerligt professionellt stöd av barnmorska från förlossningens aktiva del och till dess att födseln är över
Vetenskapligt underlag	Nyförlöst efter vaginal förlossning	Två utförare för att diagnostisera misstänkta förlossningsbristningar och episiotomier

4. Projektgrupp

4.1 SBU

Helena Domeij, projektledare

Sigurd Vitols, biträdande projektledare

Jan Holst, biträdande projektledare (2023)

Fredrik Tholander, biträdande projektledare (2022)

Maria Ahlberg, projektadministratör

Ann Kristine Jonsson, informationsspecialist (2023)

Hanna Olofsson, informationsspecialist (2022)

Johanna Wiss, hälsoekonom

Jenny Odeberg, projektansvarig chef

4.2 Sakkunniga

Ellika Andolf, Professor, Karolinska Institutet

Cecilia Ekéus, Professor, Institutionen för kvinnors och barns hälsa, Uppsala universitet

Ann Josefsson, Professor, Hälso- och sjukvårdsenheten, Regionledningskontoret, Region Östergötland

5. Referenser

1. SBU. Utvärdering av insatser i hälso- och sjukvården och socialtjänsten: En metodbok. Stockholm: Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU); 2023. Available from: <https://www.sbu.se/sv/metod/metodboken-2023/>